

Bemærkninger til lovforslaget.

Under de stadig stigende økonomiske vanskeligheder, som privatbanerne har været ude for efter krigen, er der gentagne gange fra banerne og de interesserede kommuner fremsat ønske om, at der for at forbedre banernes likviditet måtte blive ydet forskud på de beløb, som staten i henhold til den gældende underskudslov, lov nr. 187 af 12. april 1949, yder til dækning af privatbanernes underskud.

Ordningen efter fornævnte lov er den, at banerne, når regnskaberne for et forløbet driftsår er afsluttet og godkendt af generalforsamlingerne, indsender andragende om statstilskud til ministeriet, der derefter foranlediger andragenderne behandlet af det særlige i henhold til lovens § 3 nedsatte underskudsudvalg.

Da de fleste privatbaner har finansåret som regnskabsår, dog at nogle enkelte anvender kalenderåret, og da den månedsvise afregning fra statsbanerne først modtages et par måneder efter de pågældende transporters udførelse, ligesom der medgår nogen tid til den ekspeditions-mæssige færdiggørelse af årsregnskaberne, er banerne i reglen først i stand til at præstere det afsluttende regnskab og indsende deres andragender i den august eller september måned, der følger efter regnskabsårets slutning. Det fornævnte underskudsudvalg behandler herefter de indkomne andragender og afgiver indstilling til ministeren, som regel således at den fornødne bevilling kan foreligge og underskudsbidragene være anvist banerne enten lige før jul eller umiddelbart efter nytår.

Uanset, at der således fra alle parter side gøres, hvad der er muligt efter den gældende ordning for at fremme behandlingen af disse sager, vil det sige, at banerne først ca. $\frac{3}{4}$ år eller mere efter regnskabsårets afslutning modtager statsbidraget til underskuds-dækningen. Dette betyder endvidere, at banerne for den del af underskuddet, som er oparbejdet i de første måneder af et driftsår, må stå i forskud i indtil $1\frac{3}{4}$ år (for baner, der har kalenderåret som regnskabsår, endog i op imod 2 år). Denne ordning volder banerne vanskeligheder, fordi de har store besværligheder ved at skaffe sig den fornødne driftskapital, og adskillige baner har for at hjælpe på likviditeten formået deres kommuner til forskudsvis at indbetale hele det budgetterede underskud, således at der, når statens bidrag til sin tid kommer til udbetaling, sker en forholdsmæssig tilbagebetaling til kommunerne.

Denne fremgangsmåde har kommunerne anset for meget utilfredsstillende, idet de gør gældende, at staten ved først for sent at yde sin del af underskuddet påfører kommunerne en rentebyrde, som ikke er rimelig. Efterhånden er der også skabt en forventning om, at stat og kommune på lige fod skal løse de økonomiske problemer, der er forbundet med at opretholde privatbanernes drift, hvilken forventning utvivlsomt ikke kan siges at være uberegtiget. Banerne kunne naturligvis henvises til foreløbigt at dække deres løbende driftsunderskud ved at optage de fornødne kassekreditter, idet renteudgifterne ville kunne belastes driftsregnskaberne, hvorved staten ville komme til at tage sin andel deraf. Banerne gør dog heroverfor gældende, at denne udvej i mange tilfælde ikke er farbar, da pengeinstitutterne ikke er særlig interesseret i at låne penge ud til privatbanerne, selv om der, når der er kommunegaranti for driftsunderskuddet, ikke er nogen egentlig risiko derved. Grunden hertil siges at være den, at pengeinstitutterne ved at låne midler ud til privatbanerne ganske vist får deres udlånsrente, men heller ikke mere, medens den kapital, der udlånes til erhvervsdrivende, foruden udlånsrenten vil bringe banken andre indtægts-givende forretninger, f. eks. i form af vekseldiskonto, som udlån til privatbanerne ikke giver noget håb om.

Da staten i forvejen ved gennemførelsen af lov nr. 187 af 12. april 1949 om dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud har erkendt, at den på lige fod med kommunerne vil bidrage til at løse vanskeligt stillede privatbaners økonomiske problemer, vil gennemførelsen af det hermed forelagte forslag til lov om midlertidigt driftslån til vanskeligt stillede privatbaner være et naturligt supplement til den støtte, staten yder disse baner.

Forslaget bygger, som det nærmere vil fremgå af dets § 3, på to forudsætninger. De baner, som skal kunne komme i betragtning som låntagere, skal have opnået kommunal garanti for dækningen af deres driftsunderskud for det pågældende driftsår, hvorved der vil være fuld sikkerhed for lånene, der er foreslået maksimalt at kunne udgøre $\frac{3}{4}$ af de på grundlag af de senest anvendte dækningsprocenter og de foreliggende budgettal foreløbig beregnede statsbidrag til underskuds-dækningen for det pågældende driftsår. Dernæst må de i driften interesserede kommuner foretage en forlods kon-